PRIVATE MEMBER'S RESOLUTION *re*: SUPPLYING NITROGENOUS FERTILIZERS TO THE FARMERS.

Dr. R. NAGAN GOUDA.—I will move my next resolution. I beg to move :

> " That this Assembly recommends that Government should supply to the farmers Nitrogenous fertilizer in the form of Ammonia which is the cheapest Nitrogen fertilizer."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved :

> " That this Assembly recommends that Government should supply to the farmers Nitrogenous fertilizer in the form of Ammonia which is the cheapest Nitrogen fertilizer."

Dr. R. NAGAN GOUDA.—I will say how ammonia is the cheapest. Ammonia consists of Nitrogen and Hydrogen. Nitrogen is in the air, hydrogen is in the water, put them two together, they form Ammonia. Ammonia dissolves in water. This is the cheapest form of nitrogenous fertilizer. Sir, all other fertilizers, for instance, Ammonia Sulphate is made from ammonia. Ammonium nitrate is made from ammonia. Calcium ammoina is made from ammonia. All of them are made from ammonium nitrate which is the starting point and hence ammonia is the cheapest. When you give further treatment to Ammonia to make it ammonium sulphate or nitrate, you add further expenditure. In making ammonium sulphate, we put sulphuric acid. That becomes ammonium sulphate. The cost of sulphuric acid is additional burden on this ammonia. Hence the ammonium sulphate is costlier than ammonia, similarly the other nitrogenous fertilizers. So ammonia is naturally the cheapest form of nitrogen. This can be used directly to the soil. This is used in America as a soil application to a very very large extent.

I gave you figures just a little while ago. To-day they are using 16 lakhs of tonnes. Probably it is little bit more than that, and so they are using ammonia to a greater extent. Now my plea is that we should also use the same in this country, I may add here that our soils require lot of nitrogeneous fertilisers, because our soils are poor in nitrogen. I do not say that the ryots or any other condition in India is responsible for that. Our soils are very old soils. We have been cultivating these soils for over 3 to 5 thousands years and the nitrogen that was in the soil is exhausted. The growing of crops takes the nitrogenous fertiliser out of the soil and similarly the fruits trees, grapes, fodder etc , are grown, they utilise the nitrogen. So ourtsoils become poorer and poorer. It is not the case only in India. In the United States their soils in the Atlantic coast were exhausted in 200 years, because they went on cultivating without putting any fertilisers. Then they woke up to the situation and discovered that ammoniam sulphate and nitrogen must be added to the soil. So, they have been increasing the fertility of the soil to a greater extent.

(DR. R. NAGAN GOUD)

Now why we are not using that in this country is the question. Sir, this ammonia is carried in cylinders to be applied to the soil. These cylinders can be carried easily in the bullock carts also. The method of application is the easiest. To apply it take a cylinder which contains ammonia and then put it on the bound of the field chanel and take a tube from it and leave it in the water. Ammonia dissolves in water and enters into the fields. It distributes itself all over the field. Now, in the United States they are using it on plots of 10, 15 and 20 acres each. Their fields are levelled so well that from one point they allow water to run. It is so nicely arranged. There is no necessity to apply it from different points. I have got authority from the United States which says : "In rice fields where a single crop is grown in about 20 acres of land, ammonia gas has proved to be quite satisfactory." This is what is being done there, and I want to say this. By crop like paddy, ammonia is the best thing. Ammonia is used directly for crops like rice. When once you have got ammonia all that you do is to allow it into water and it spreads itself. But what we do now is when we want to apply ammonium sulphate we must have labourers to do this task, who go on throwing it little by little over the entire field. But in case of ammonia gas we have to start allowing to run from one particular point and it spreads itself. Sir, we have done experiments like this in Hebbal 10 years ago, and we have had very satisfactory results. Ammonia as a nitrogenous fertiliser is taken up by crops like paddy. Similarly for crops like wheat, jawar etc., or any other crops ammonia is a suitable fertiliser. These crops take this ammonia as well as they take any other form of nitrogen and that has been proved all over the world. I do not want to take your time in quoting the various authorities on this. There are Indian authorities, Hawaian authorities, there are authorities from Taiwan, authorities from United States, where they have all proved that ammonia, as a fertiliser, is just as good as any other form of nitrogenous fertiliser and so I want to mention that it is useful for all crops and so there is no reason, why we should not use it. I quote another important authority that is, the USAID fertiliser team headed by Mr. Parker. They have been working here in India. They say :

> "The team recommends that India plans to produce and use anhydrous ammonia and nitrogen solutions both for direct application and for ammoniation of super-phosphates. These liquid nitrogen materials are much cheaper to produce than solid nitrogen fertilisers."

That is the recommendation made by one of the highest authorities in this Country. Similarly one officer on special duty, Ministry of Industry and Supply, Dr. G. P. Kane, says :

> "A further step in the direction of reducing the cost of applied nitrogen would be reached by popularisation of the use of nitrogen solutions."

So Sir, we have got a number of authorities saying that the use of ammonia is the cheapest. Then the question is where is the difficulty in supplying ammonia to the cultivators, I am unable to understand. Ammonia is produced to-day at Trombay. It is produced at Sindhri. It is produced all over. Recently one Sri Dharmsi Murarji Mr. Mariraj has been allowed to import ammonia from Quwait to convert that into nitrogeneous fertilisers. Last week, they have permitted him to import ammonia. That is what the News Papers say. Six months ago, it was a different matter. But since then, they have been allowed to import ammonia. They have to put sulphuric acid on ammonia and make its cost very high as ammonia sulphate and give it to raiyats. What we cultivators say is give ammonia direct to us. We will use it.

Now, Sir, you come to the question of containers. You have all seen the cylinders that are used for holding soda gas or for holding oxygen gas. Similar kind of cylinders are used to contain ammonia. One ammonia cylinder contains as much nitrogen as is contained in 3 or 4 times its bulk as ammonia sulphate. Ammonia is to be carried in cylinders. When once the cultivator has got cylinders, he does not have to purchase them again. Where is the need to purchase cylinders once again? There is no need at all. It will last him a life-time. Cylinders cost Rs. 300 to Rs. 350. When once you have purchased this, you can use it all through for 20 to 30 years at a strength. Now, there are other ways of supplying cylinders. The cultivators could purchase. The firms also could purchase cylinders and give them on hire. Co-operative societies could purchase cylinders and give them on hire. That would not be a difficult thing.

Sir, now, I come to the question of cost. Ammonium sulphate we are purchasing at Rs. 541 a ton. That makes the cost of one pound of nitrogen Rs. 1-22. The Kuwait people have shown the price of imported ammonia in Bombay Port at Rs. 300 or 40 Dollars per ton. One ton of Ammonia contains 1,800 pounds of nitrogen. So, far Rs. 300 you get 1,800 pounds of nitrogen. That means for one rupee, you get 6 pounds of nitrogen. If I use 300 pounds of nitrogen for one crop of sugarcane, I pay for ammonium sulphate Rs. 400. If I use 300 pounds Nitrogen as ammonium at the rate of 6 pounds per rupee, it will cost me Rs. 50. Now, we as legislators, we as representatives of cultivators and agriculturists, must think this matter over seriously. When I said Rs. 300 per ton of ammonia I have got information that came from the Secretary of Ministry of Petroleum and Chemicals. So, I am not talking in the air. If this much difference exists between one form of nitrogenous fertiliser and another, why should we not explore all the ways of getting ammonia and putting into the hands of our cultivators? We have made further enquiries about ammonia that is manufactured in India. They have not yet given us any firm quotation. We have been asking Trombay; we have been asking others. Now they feel that if imported ammonia is Rs. 300 a ton, how can they quote anything more? If they

(DR. R. NAGAN GOUDA)

cannot manufacture ammonia at that cheap rate, instead of allowing us to import ammonia sulphate, allow us to import ammonia. That is the only way we could help our country and our cultivators to reduce the cost of production of crops. Otherwise, it would not be possible for us to reduce the cost of production of our articles. I have got figures with me. Americans use ammonia at a cheap rate, and they produce sugar and grain at a cheap rate. Now I have to pay 3 to 4 times the rate at which they get and you ask us to reduce the price of sugar, wheat, jawar, etc. Sir, there is only one question, whether the use of ammonia is feasible and whether the cultivators are capable of using ammonia. I have no doubt about it. Last week, I used it in Hospet and I have photographs taken of that here. 10 years ago we used it in Hebbal and Mr. Siddaveerappa and Mr. Hutchamasthy Gowda were present. I have got their photographs in my pocket. So they cannot deny that! Mr. Munisamaiah was also present. We used it. Anybody can use it. Last Friday I took a cylinder to Hebbal and took a tube and put it in water and flooded it into the paddy field. Mr. Gopal Rao, Chemist and the Farm Manager, Mr. Halappa were there. A lot of postgraduate students were working in the field. They asked me why did you come. I said we went there to try and see how it worked. They thought it was so simple and there was no necessity for me to go all that distance! I used it last Monday in Hospet in my own farm. I purchased a cylinder of ammonia, took it over in the train and let it flow with water into the sugarcane field. Now, somehow our experts say that the Indian cultivator cannot use that. They see the American pictures with big tractors and doubt how can the Indian cultivators use it. That kind of machinery with tractors may be needed for America where the average farm is 300 acres whereas my farm is only 3 acres. I put the cylinder of ammonia on a bullock cart and take a tube and have a small plough like thing trailing behind and ask the cart to be driven and there I apply one row at a time. My farm is 3 acres and I can complete 3 acres in the course of the evening. For 300 acres, the Ammonia takes proportionately much longer time.

So for our purpose we have got the most simple methods by which ammonia can be applied.

5-00 P.M.

Sri A. R. BADRI NARAYAN.—What is the yield ?

Dr. R. NAGAN GOWDA.—The principal thing is nitrogen. If we want to use 200 lb. nitrogen, if you take ammonium sulphate, it costs, more. You can get the same result by applying 200 lb. of nitrogen as amonia. It depends upon the quantity of ammonia that is used. There is absolutely no difference whatsoever in the yield. It depends upon the quantity of nitrogen that is used. I suppose that satisfies the question that my friend put.

Sir, I will not take much time of the House because I think the matter is so simple. It is so simple that people say everywhere, what is there in this ! Now Sir, what I want the Government to do is, if it is imported in Bombay harbour, from there they must make arrangements with tank wagons to get it to places like Mandya, Dharwar, Belgaum, which are centres of agriculture and have storage tanks there. It is the Government that should do it. We cultivators will take our cylinders to storage tanks and get them filled and go to our fields. This part of the work should be done by the Government.

One more point; if the Government will not do that, please allow use of imported ammonia in Bombay or ammonia that is manufactured at Trombay or at any other Government factories. Let them sell the ammonia at reasonable rates. I emphasise that the rate should be comparable and competitive. If the imported ammonia costs Rs. 300 why should ammonia manufactured here cost us Rs. 1,500? You must get ammonia at rates which are comparable to other places. If the Government cannot easily prepare the tank wagons and bring them to important agricultural places, and store there—that will come in course of time. In the meanwhile, what we cultivators do is, we will purchase our own cylinders and send them by lorries to Bombay and get them filled there bring them back and use them on our fields. If imported ammonia is Rs. 300 you may even charge up to Rs. 600 or 700. Still it will be cheaper for us to use ammonia. Only Government should consider this question of allowing ammonia to be sold to cultivators and allow it to be used as a fertilizer.

There is only one more point. The requirements of nitrogen for Indian conditions in 1969 is of the order of 2 million tons. That is according to the Report of the Committee on fertilizers. At the rate at which we are purchasing ammonium sulphate, its cost will be for 2 million tons of nitrogen, Rs. 4,400 million or Rs. 440 crores. That is the cost of nitrogenous fertilizer, that we require. If by using ammonia we reduce the cost of nitrogeneous fertilizer even by 50 per cent, then India will be saving 220 crores. These are calulations which will stand any scrutiny by anybody. This figure of 2 million tons of fertilizers will cost the country too much. If only we adopt this idea, there will be a huge saving for our country and it will also reduce the cost of cultivation and the price of our food articles. I therefore urge upon this House to recommed to Government to supply the farmers with ammonia because that is the cheapest nitrogeneous fertilizer. Thank you very much.

ಶ್ರೀ ಎನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನ ಗೌಡರು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯ ಬಹಳ ಸಾಧುವಾದುದೂ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತವೂ ಆದುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನರಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ನೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೀವುಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನೂ ನಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಡಾ. ನಾಗನ ಗೌಡರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪರಿಣತರು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ)

ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬೆಲೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಕ್ಕೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಗೂ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೆಬ್ಬಾಳ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಾದವನು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಂಡು ಬಂತು. ಪ್ರೊ. ಷುಲ್ಜ್ ಎನ್ನುವವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇದನ್ನು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರೈತ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್‌ಫೇಟನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಉತ್ಪಾದನಾ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಇದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ನಾಗನ ಗೌಡರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ರೈತನೂ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಕ್ಕಾಗಲೀ ಕಬ್ಬಿಗಾಗಿಲೀ ಅಥವಾ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದರ ಮಹತ್ವ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಅರ್ಧ ಟನ್‌ಷ್ಟು ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್‌ಫೇಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದ ರಿಂದ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ; ಈಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೆಳೆಯೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ಜೋಳದ ಬೀಜಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರೈತನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯ. ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ವೆಂಬುದನ್ನು ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗತಾನೇ ಡಾ. ನಾಗನಗೌಡರು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಸಿಲಿಂಡರುಗಳು ಎಂದರೆ ಕಂಟೇನರುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಿಲಿಂಡರುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿ ತರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತರಿಸಿದರೆ ಕೆಲವು ರೈತರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ರೈತರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಈ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನ ಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂದು ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್‌ಫೇಟಿನ ಬೆಲೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಅನಿಲವನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸು ವುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವಕ್ಕಿಂತಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದ ಅನುಭವವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಅಮೋನಿಯಂ ನರ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿಮಾನ ಮುಸಿಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಅಮೋನಿಯ ಅನಿಲದ ಉಪಯೋಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಲದು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆಡಳಿತ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಥೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ 100ಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟು ಸಹ ಮುಂದುವರೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಥೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 80ರಷ್ಟು ಒನರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯೇನಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ರೈತರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕನಬನ್ನೇ ಕೈಬಿಡುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ದಾಮಾಷ ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಮೋನಿಯ ಅನಿಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪೈರುಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಿಲಿಂಡರನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೋನಿಯ ಅನಿಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಂಥ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನ ಗೌಡರು ತಂದಿರುವ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನ ಗೌಡರನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **Sri C. K. RAJAIAH SHETTY** (Chikkanayakanahalli).—Sir, At the outset I thank Dr. Nagangouda for having moved this Resolution. It is really a novel resolution. I would have been much more thankful to him if he, as a Minister, had recommended to the Government of India the contents of his present resolution and practised the habit of using liquid ammonia. He realised the necessity of the fertilisers after a period of ten years and now this Resolution has been moved by my hon'ble friend Mr. Nagan Gouda.

After all, the business implication in selling this ammonium at 50 per cent of the cost is rather a difficult job. Our Government is advised by business magnates. This resolution will not be acceptable to the Government of India because the Government of India wants to give lot of profit to these business magnates. The income last year from these nitrogenous fertilizers to the Government of India is Rs. 48 crores and if the Government of India had some sympathy for the poor

(SRI C. K. RAJAIAH SHETTY)

farmers, they would have minimised their profits and sold at a far lesser rate. So, is the Government existing for the benefit of the country? It is only the business magnates that are ruling this country. For example, the sugar policy of the Government has to be fixed by these business magnates. Even the price for nitrogenous fertilisers is fixed by business magnates like Tatas and Dharmsey Morarji. If tycoons running big factories become the authorities for fixing prices, can anybody think that they will be willing to sarifice their margin of profits? So, it is really a very novel resolution. This resolution will serve the object with which it is brought only in case the people in the Government of India had sympathy for the genuine needs of the farmers and were keenly interested in the prosperity of the poor ryots. If they were so earnest about the welfare of the ryots, one order of Government was enough to reduce the price of fertilisers.

Mysore is the most fortunate State in the country as far as the prospect of starting an ammonia plant in the State, is concerned. Mysore is very rich in power. The total import value of these agricultural nitrogenous fertilizers is Rs. 150 crores per annum and we can save all this money if Mysore makes up its mind to set up an ammonia plant. As I said already, Mysore is very rich in power. If we have a plant, we can produce one thousand tons of liquid ammonia per day. We want 6 lakhs KW of power and since Mysore is producing about 8 lakhs of KW power in Sharavathy, there is no dearth of power. We are expecting four more generator to be installed and so the demand for it may fall short of the power generated. The target that the Government of India has fixed for the IV Five Year Plan is 75·5 million tons of fertilizers. If by 1971 we want to achieve the target of 2.4 million tons of nitrogenous fertilizers, there are people in the private sector as well as some State Governments who are coming forward to start these fertilizer factors. Unfortunately, our country is not rich enough to spend any more on foreign exchange. My friend referred to one of the important factories that is producing fertilizers and the total output from Dharmsey Morarji's factory is fertilizer worth Rs. 30 crores. The amount of napthal and sulphur fertilizers that is going to be imported comes to Rs. 26 crores. At this rate, there is an apprehension in the mind of the private industrialists; they are afraid of stocking these nitrogenous fertilizers and do not permit the setting up of fresh factories. That apart, only Mysore is capable of meeting the demand for stock pits. When the Kalinadi project materialises, 6 lakhs KW power could be utilised only for this liquid ammonia factory. Each ton liquid ammonia needs about 200 KW hours of power. So, Mysore can save Rs. 50 crores per annum on foreign exchange if we can have a liquid ammonia factory, Kalinadi Project being taken as the power supply unit.

More than everything, Sir, the IV Plan targets being so heavy and every year it is draining crores of rupees of foreign exchange, it is a headache to Government of India to license these factories. I am afraid, even our Mangalore factory, looking at the exchange position, may not commence production at all. Though we have very high ambition about the Mangalore Fertiliser factory, unfortunately, they are not in a position to get naphtal and sulphur. Now, we have to look to indegenous stockpits, that is, only the liquid ammonia, coal, gas and zinc. These are the four main things necessary for manufacture of ammonia compounds. Now, it is for this Government to approach the Central Government or the Fertiliser Corporation of India to finance for a factory to manufacture this liquid ammonia. Thereby we could save fifty crores of rupees of foreign exchange per annum. This is one of the very ambitious industries and the Fourth Plan has alloted crores of rupees for the Agro-Industries. Mysore can claim first priority for this industry because Mysore generates so much of power and the other raw-material that is required is water and air. There is plenty of water in the rivers and we get hydrogen from air. This is really a very hopeful industry. Our Chief Minister is simply worried about getting new industrialists to Mysore to start industries. He is worried about the utilisation of power produced in Mysore. I do not know why he has not thought of this industry.

Sir, agriculture is really a very costly job in India. Fertilisers are sold at the highest cost in India. We understand that in Germany it is sold at Rs. 80 per tonne and in Japan it is sold at Rs. 60 per tonne whereas in India it costs Rs. 510. It is not the imported rate but it is the profit making motive of Government of India that has kept the price of fertiliser so high. Even the hybrid seed is so very costly in India. Even the cost of servicing, cost of machinery and cost of spare parts is high. The fuel for tractors and bull-dosers and other agriculture machinery is sold at the highest rate. So, how can the rate of the produce be reduced and how can the foodgrains prices be reduced ? So, cost of fertiliser, cost of machinery, cost of fuel are all high and Government says it is very anxious to improve production and bring down the prices. At this rate, it is rather impossible. To produce paddy in one acre by oil engine, the cost of fuel comes to Rs. 300. How can the ryot supply his produce at the levy rate of Rs. 42 ? It is impossible to take up to agriculture at this rate. Unless the ryots get fertiliser, fuel and hybrid seed at cheaper rate, the cost of production cannot be checked. Though the Government of India is very sympathetic towards the ryots, they have not thought of reducing the price of fertiliser.

Sir, my friend Sri Badrinarayan was anxious to know about cylinders. With a little foreign exchange, we can get thousands of cylinders. If he wants, I can get him any number provided he is able to get a little foreign exchange. In Bhadravati, where liquid oxygen is manufactured, they are not able to get cylinders because Government is not anxious in this behalf.

(SRI C. K. RAJAIAH SHETTY)

Regarding the practice of using this liquid ammonia, it is a simple thing. In most of the countries like Sweden and Norway, they use 90 per cent liquid ammonia. It is only in India that it has to be imported to feed the existing factories. Whether the ryot suffers or others suffer, they do not mind. They want to encourage only the capitalists and capitalists have so far got the upper hand. They are successful in keeping the high rates of ammonia. It is really an opportune time that our Government should think of starting a factory for manufacture of ammonia.

Sir, even the rates are prescribed by the Fertiliser Corporation of India and it is not the factory. In Belagola there is a factory but they cannot fix the rate. The business magnates and some high officials of the Government associate and the businessman has the upper hand and there is no ryots' representative there to fix this rate. That is why ammonia is not supplied at concessional rate though they import it at a lesser rate. Therefore, Government must accept this resolution and see that these rates are reduced. Thank you.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I whole-heartedly support the resolution moved by my esteemed friend Dr. Nagan Gowda. He is not a mere dreamer and he is not a fancier; he is a practical farmer who is engaged in the day to day plough of the land. Sir, I have gone to his lands and I have seen how he has experimented on this. I cannot improve upon the two learned speeches made by Dr. Nagan Gowda and Sri Rajaiah Setty. What I am anxious to know is, whether this Government is prepared to accept this resolution and translate it into action. That is all that we are worried about.

5-30 P.M.

As the hon'ble member Sri C. K. Rajiah Setty put it, for any good work it is the vested interests that come in the way. We have all been saying, even this morning the Leader of the House waxed eloquent statement that we should produce more if we have to feed our people. Therefore, here is an opportunity which they can readily seize instead of selling power to Madras. Without any investment they are getting electricity at the rate of 4½ paise per unit and probably they are making some profit. This is the only State, probably anywhere in India or probably in any part of the world, where power is sold as a raw material, something like selling jowar. Therefore, here is an opportunity where they can think of utilising power and start right from new thinking on the lines of setting up a factory as suggested by Sri Rajiah Setty. In the meanwhile we are anxious and we will be satisfied if they accept the resolution in toto and take further action in translating it into action. I therefore have no hesitation in supporting this all important resolution.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಅನೆಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನುಮಾರು 11 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೆಬ್ಬಾಳ ದಲ್ಲಿ ನಸಾರಜನಕ ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಅನಿಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಬಹಳ ಜನ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದು ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಅನಿಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿ ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ನಸಾರಜನಕವನ್ನು ಅನಿಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನುಮಾರು 30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈಗ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ನುಮಾರು 6 ಪಲ್ಲದಿಂದ 10 ಪಲ್ಲದವರೆಗೆ ಬೆಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನುಮಾರು ಮೂರು ಪಲ್ಲದ ಒಳಗಾಗಿ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನಸಾರ ಜನಕ, ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲವಣ, ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಅಮೋನಿಯಾಕ್ಕೆ 540 ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ; ಎಂದರೆ ಎಂದು ಪೌಂಡಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 19 ಪೈಸೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ನಲ್ಲಿ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಅನಿಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಸಿಲೆಂಡರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೋನಿಯ ಗ್ಯಾಸ್ ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಇತರ ರೈತರಿಗೂ ದೊರೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

1946ರಲ್ಲಿ 14 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಅಮೋನಿಯಾ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, 1963ರಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1968ರಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ನಾವು ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಟನ್ ಅಮೋನಿಯ ನಮಗೆ ಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಅಮೋನಿಯ ಅನಿಲವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಸಿಲೆಂಡರುಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರೈತರ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು, ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಗ್ಗವಾದ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಡ ಮಾಡದೆ ಅಮೋನಿಯಾ ಅನಿಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅದರ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ರೈತರ ಕಷ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ; ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೋನಿಯಾ ಅನಿಲವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸುವುದನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ಯಾರು ರೈತ ವ್ಯತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಆಗುವಾರದು. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾದರೂ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೈಬಿಡ್ ಜೋಳದ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ವಿಚಕ್ಷಣ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಅಮೋನಿಯಾ ಅನಿಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವ ಹಾಗೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಸುಖ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಘನ್ಯ ನಾಗನಗೌಡರು ತಂಧಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ನಾಗನಗೌಡರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಡಾ. ನಾಗನಗೌಡರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ರೈತನಾಗಿ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನಿಡಲು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಅಥವಾ ಯೂರಿಯಾ ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆಗೆ ಹಾಕಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೈಟ್ರೊಜನ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಹಾಕಲು ಕೂಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಕಬ್ಬು ಅಥವಾ ಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಳುಗಳು ಬೇಕು. ಅಮೋನಿಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದು, ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕರಗುವುದು, ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆ ಇಡಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸುವಾಗ ಅಮೋನಿಯಾ ಗ್ಯಾಸನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅದು ಕರಗುವುದರಿಂದ ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಹಾಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅದು ಕರಗುವುದರಿಂದ ಸಮಾನವಾಗಿ ಒಂದೇ ದಾಮಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೇರುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನೈಟ್ರೊಜನ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬತ್ತ ಅಥವಾ ಜೋಳವಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆಯಾಗಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಅದೇ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಅಥವಾ ಯೂರಿಯಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಪರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗವುದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿಯೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ಯಾಸ್ ಅಮೋನಿಯಾ ಲಕ್ವಿಡ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಭೂಮಿಗಿಳಿದು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹೈರು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು ಯೂರಿಯಾ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ಯಾಸ್ ಅಥವಾ ಲಕ್ವಿಡ್ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಈಗ ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೊದಲು ಕಡಮೆ ಇದ್ದುದು ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ರೈತರು ತಜ್ಞರು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಮುಂದೆಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ಯಾಸ್ ಅಮೋನಿಯ ತಂದು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಿಲಿಂಡರುಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯುವವರು ಚೆಳೆಮಾಡಲು ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಕೂಡ ಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಸಲ್ಫೇಟಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಗ್ಯಾಸ್ ಅಮೋನಿಯಾಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರಕಾರದವರು ಅಸಕ್ತ ವಹಿಸಬೇಕು. ರೈತರು ಕುದುರೆಯುಂತೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅದರಿಂದಾಗುವ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುತವರ್ಜಿವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಜಪಾನಿನವರು ಈಗ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆನಡೆಸಿದರು. ರೈತರಿಗೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೈಟ್ರೊಜನ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕು, ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆಹಾರದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಖರ್ಚೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಕಷ್ಟಪಡದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯವಾಡಬಹುದು. ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ದವಸಕೊಡಬಹುದು. ಶ್ರೀ ನಾಗನಗೌಡರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣತರು, ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಯೋಚನೆಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದವರಿದ್ದರೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇಗ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದರೆ ಯೋಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್. ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದವರು ಇವತ್ತು ಪ್ಲೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಇದು ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಸಾಧುವಾದದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನವು ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯನದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅನುಮೋದಿನಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I move for closure, because I think there are nobody in this House who oppose this. We can take up the other Resolutions, which are equally important. I request the Hon'ble Speaker to call the Government to reply. It is perfectly an innacuous Resolution. Why should we waste our time?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲೇ ನನಗೂ ಅವರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುವುದು. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡಿ ಸಾಧುವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲ? ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ನಮ್ಮನ್ನೆ ಈಗ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟು ಪೂರೈಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚುಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕಾಲಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಇದೆ ಅಂತ ತಮಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬನವರಾಜ್ (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಲವು. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಬದಲು ರಾಜಕೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕುಂದು ಕೊರತೆ, ಈ ತೊಂದರೆ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಏನಿವೆ-ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ಸ್—ಅಂತಹವರ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಿವಾರಣೋಪಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹವರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 3-4 ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯ ಈಗ ಜ್ವಾಜ್ವಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬತ್ತವನ್ನು ಉಳುಮೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕುಯಿಲಾಗಿ ಕಾಳು ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಏನು ವೆಚ್ಚ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಾಗ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ನಷ್ಟಬಂದಿದೆ. ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್‌ನ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಲಾಭ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಆದನ್ನು ಅವನು ಈ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಿನಿಮೈಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಇಲ್ಲ, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರು 48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಇವೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಕನ್ನಡ ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಸಾಧುವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಈ ಒಂದು ತರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗನಗೌಡರು ತಂದಂಥ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾನು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಡಮೆ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೈಟ್ರೊಜಿನಸ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಇರಬೇಕೆಂಬ ವಾದದಲ್ಲ ಏನೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಗುಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ನೈಟ್ರೋಜಿನಸ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಇದು ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ಮಬಾರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಮೋನಿಯಾ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಮೋನಿಯಾ ಸರ್‌ಫೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಂಪೊನೆಂಟು, ಅಸಿಡಿಟಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಅಂತ ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯನೂ ಆಗಿ ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲುತನದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ? ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 6 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯವಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಣ ಬೇಸಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಖಾನಗೀ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳ ದಿನ ನಡೆಸಬಹುದು. ಈಗ ವೇಳೆ ಆರು ಗಂಟೆಗಳ ಮೇರಾಗಿದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House stands adjourned and will meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes Past Eight of the Clock on Friday the 1st March 1968.

WD 10274—GPB—600—4-5-1968